

Hazánk teljes szabadságáért!

Magyar Testvéreink!

A Magyar Nemzet élet-halál harcát vívja. Hős ifjúságunk, Budapest munkásai és dolgozó népe vérét ontja a magyar szabadságért. Történelmünk legnagyobb harca ez. Ezekben az időkben minden magyarnak egy a kötelessége; minden tőle telhető módon és eszközzel támogatni hazánk szabadságharcát.

Ebben a küzdelemben Gyula város népe is megállta a helyét. A maga módján a tőle telhető erővel támogatta és tovább támogatja hős fiainkat. Minden körülmények között küzdünk Hazánk teljes szabadságáért, valamennyi hazánkban állomásozó szovjet katonai alakulat teljes kivonásáért, ellenőrzött szabad választásért, a szabad Magyarorszáért!

Arra kérjük városunk népét, hogy ezekben a sorsdöntő órákban továbbra is álljon mellettünk, támogasson bennünket, hogy megnyerjük a még hátralévő harcot és megnyerjük a békét is.

Gyula Város Nemzeti Forradalmi Bizottsága.

A kormány bejelentette a többpártrendszer visszaállítását

Nagy Imre Miniszterelnök beszédéből:

Magyarország Dolgozó Népe!

Munkások!

Parasztoi!

Értelmi égiek!

A hazánkban mind szélesebben kibontakozó forradalom, a demokratikus erők hatalmas megmozdulása választást elé állította hazánkat. A nemzeti kormány, a Magyar Dolgozók Pártja elnökségével teljes egyetértésben, a nemzet életében sorsdöntő elhatározásra jutott, amelyet a következőkben kívánok Magyarországon dolgozó népével tudatni:

Az ország életének további demokratizálása érdekében az egy-párti rendszer megszüntetésével, a kormányzást az 1945-ben újjászülött koalíciós pártok demokratikus együttműködésének alapjaira helyezi. Ennek megfelelően a nemzeti kormányon belül szűkebb kabinetet létesít, melynek tagjai: Nagy Imre, Tildy Zoltán, Kovács Imre, Erdősi Ferenc, Kádár János, Losonczi Géza és a Szociáldemokrata Párt által kijelölendő személyiség.

A kormány előterjesztést tesz a Népköztársaság Elnöki Tanácsának Kádár János és Losonczi Géza államminiszterre való megválasztására.

A nemzeti kormány felhívja a szovjetszervezetek parancsnokságát, hogy azonnal kezdje meg a szovjetszervezetek kivonását Budapest területéről. Egyidejűleg a nemzeti kormány közli az ország népével, hogy a szovjetszervezetek az ország területéről való kivonásáról haladéktalanul megkezdje a tárgyalásokat a Szovjetunió kormányával.

A nemzeti kormány nevében bejelentem, hogy a forradalom által létrehozott demokratikus helyi önkormányzati szerveket a nemzeti kormány elismeri, rájuk támaszkodik és támogatásukat kéri.

Tildy Zoltán államminiszter beszédéből:

Magyar Testvéreik!

A nemzet akarata: a nemzeti forradalom — győzött! Ezt az akaratot képviselték: az ifjúság a maga hősi harcával, az frók, a munkások százazrei, a parasztoi, a földművelők, az egész ország. Ezzel az akaratával szemben hiábavaló volt minden néven nevezendő erőszak és ellenállás...

A nemzet nem tehet mást, minthogy nemzeti ünnepé nyilvánítja azt a napot, amelyen harcukat megkezdették...

Bejelentem azt is, hogy a nemzeti kormány a felkelés hősi halottait katonai tiszteletadással fogja eltemetni. Gondot visel a sebesültekre és gondoskodik meggyógyításukról, gondoskodik hozzátartozóikról, a nemzet minden áldozatkészségével.

Ezzel kapcsolatban arra kérem a harcoló egyetemi ifjúságot, hogy a maga küldötteinél küldje el hozzám a Parlament épületébe. Várom és várja őket Nagy Imre miniszterelnök, hogy hivatalos megbízást adhassunk nekik az egyetemi nemzeti zászlóaljak megalakítására, hogy az eddig a hazához hí hű karhatalommal, a ka-

tonasággal és a rendőrséggel együtt: tartsák fenn a rendet és védjék meg a forradalom eredményeit és vívmányait.

Bejelentem egypár intézkedést is. Bejelentem, hogy Kóós Péter ENSZ-i megbízását a kormány visszavonja, új delegációt fog küldeni, amelyik már ennek a kormánynak álláspontját képviseli.

Megszűnt a begyűjtési rendszer

Bejelentem, hogy a parasztságot annyira sújto begyűjtési rendszer, ennek hatályát, a mai napon megszüntetjük. Meg vagyok győződve, hogy a magyar földművelő nép jobban fogja ellátni a várost és a városi dolgozókat, amint azt ellátta eddig. Bejelentem azt is, hogy a parasztság többi jogos követeléseit a nemzeti kormány még ezen a napon meg fogja vizsgálni és közölni fogja a parasztsággal, az országgal döntéseit.

...Magyarok vagyunk, — kicsiny nép, kicsiny nemzet. De a magunk országában magyarul és

szabadon akarunk élni! Kölesőnös megbecsülésben mindazokkal a népekkel és nemzetekkel, amelyek megbecsülik a maguk nemzeti sajátosságait, kultúráját és nemzeti akarát.

Békében akarunk élni az egész világgal, különösen szomszédainkkal. Meg vagyok győződve, hogy a Szovjetunió népe és a Szovjetunió vezetői, amikor majd nem egy megalázott, hanem egy szabad nemzettel és annak képviselőivel tárgyalnak: maguk is elismerik, mennyivel más, így a viszony, mennyivel több lesz a megértés, a megbecsülés és a szeretet közöttünk.

Magyarok! Testvéreim!

Vigyázzatok hát rá! Vigyázzatok mindenre, amiért harcoltatok és amit megszereztünk, és őrizzétek meg ezt a mi drága kincsünket!

A kormány, illetőleg a szűkebb kabinet, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy megszünteti az egypártrendszer uralmát Magyarországon, ezzel azt is nyilvánította, hogy az ország népének magának, szabadon, minden beavatkozás nélkül kell

Sorsdöntő napok eseményei Gyulán

Holnap lesz egy hete, hogy Gyula fiatalsága elindította a szabadságunkért és függetlenségünkért vívott harcot. Élre áll annak a mozgalomnak, megyénkben elsőként, amelyért a budapesti fiatalok közül már annyian áldoztak életüket. A város főterén gyülekeztek és számuk egyre növekedett a péntek esti órákban. Ettől a perctől kezdve a gyorsan pergő események színhelye lett a város. Miután nemzeti színű zászlókat kifizették az emlékmű oszlopán a tüntető tömeg örömteljesen, felszabadultan vauult végig a város főútvonalain. Egyre többen csatlakoztak hozzájuk, sőt amikor a gyulai Harisnyagyár elé értek és elhangzott a felvonulók felhívása az üzem munkásai vonakodás nélkül egy emberként álltak melléjük. Csak késő esti órákban ért véget a mindenki magával ragadó harcos tüntetés a szabadság, a függetlenség jegyében.

Szombaton délelőtt újra kivonultak az utcára a város lakói, ahol demokratikus jelszavakat hangoztatva felvonultak a ta-

nácsháza elé. A hatezres tömeg — fiatalok és idősök, férfiak és nők egyaránt — éltették a szabad Magyarországot.

A magyar nemzet sorsának jobbra fordulásaért reménykedő tömeg lelkesen fogadta Nádházi János szavait.

— Hosszú eltérítés és elnyomás után áll talpra a magyar nemzet, — mondotta.

Megjelentek szünni nem akaró lapssal üdvözölték a Forradalmi Tanács megalakulását és azokat a követeléseket melyeket pontokba foglalt a Forradalmi Tanács a tömeg követeléseit alapján. Nemzeti harcunk első győzelmei voltak ezek az események.

A gyűlésen résztvettek Sarkadi, Doboz, Gyulavári küldöttei is.

A megalakult forradalmi bizottság első feladatának tekintette, hogy a város rendjét, fegyelmét továbbra is fenntartsa és megteremtse a vezetés ellenőrzését a közellátás biztosítását.

Mindenki érezte, hogy sorsdöntő napokban nemzeti ügyünk-ről van szó, — életünk-ről szabadságunk-ról.

Új vezetők a város élén

Gyula város Nemzeti Forradalmi Bizottsága a városi tanácselnöki teendők elvégzésével Nádházi Jánost bízta meg. A városi tanács elnöke melé titkárként dr. Búzás

Elemért, a Forradalmi Tanács elnöke mellé titkári teendők elvégzésére dr. Bányász Vincét, továbbá dr. Csonka Istvánt választották meg.

Gyula város megünnepli Mindenszentek napját

Ma — október 31. — a reformáció emlékűnnep.

A város megünnepli.

November 1. Mindenszentek ünnepe. Délután 3 órakor a Szentháromság-temetőben a hősök sírjánál a Forradalmi Bizottság kegyeleti ünnepséget tart. Az ünnepi beszédet

a Forradalmi Tanács nevében dr. Bányász Vince, az ifjúság nevében pedig Lehotzky István mondja.

Délután 4 órakor egyházi kegyeleti szertartás.

Kérjük a város lakóit, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Megkezdtek az ÁVH leszerelését

A magyar rádió keddi esti híradásban közli a katonai forradalmi tanács közleményét, mely szerint követelik a szovjet hadsereg azonnali kivonulását Budapestről. Kéri a magyar nép támogatását a rend helyreállításához. Bejelenti, hogy eltávolították azokat a visszahúzó

erőket, amely a hadsereg tisztikarában volt. A forradalmi vívmányok alapján megkezdtek az ÁVH leszerelését, mely szerv sok esetben félelemben tartotta a honvédséget is. Tegnap estétől a hős határőrök a honvédséghez tartoznak.

döntenie az ország jövőjéről, tehát: elő kell készítenünk a szabad választásokat. Ehhez rend kell és nyugalom.

Most még egy felhívás a magam pártja vezetőihez, Budapestem és a vidéken.

A Független Kisgazda Párt vezetői, akik hosszú időn át tartó harcokban edződtek meg, akiket lerántott az önkény és erőszak, de akik közül sokan még ma is

megvannak: azonnali vegyük kézbe a párt újjászervezését, s hívják meg mindazokat, akik együttérznek velünk, a mi pártunkba, az ország jövőjének biztosítására. Várom ezeket a testvéreimet, akikkel együtt küzdöttünk, hosszú időn át együtt is szenvedtünk. Jöjjenek és segítsenek!

Az Isten áldja meg Magyarországot, a magyar népet, a magyar nemzet jövőjét!

Megbízhatatlan rendőrtiszteket és ügyészeket váltott le a Forradalmi Bizottság

Gyula Város Nemzeti Forradalmi Bizottsága, a felmerült problémák alapos megvitatása után a következő határozatokat hozta:

Gyula Város Nemzeti Forradalmi Bizottsága megbízta dr. Halász Kálmán és dr. Nyíri Béla, valamint dr. Csaba Mihály forradalmi bizottsági tagokat, hogy a politikai foglyok névsorát haladéktalanul kérjék ki. A bíróságnál és ügyészségnél, ideértve a Járásbíróságot és a Megyei Bíróságot, a Járási Ügyészséget, Megyei Ügyészséget, a szükséges személyi kéréseket oldják meg. Javasoljuk, hogy dr. Borbély Sándor, Szuhai András, Harangi János, Sajti Imre ügyészek és Nemes József járásbíró intézkedési jogát vonják meg, további intézkedésig. Kérdezzék meg a dolgozókat, hogy kívánják-e Guidi Béla megyei bírósági elnök intézkedési jogának a felfüggesztését is?

Karakas János rendőrfőhadnagy, Tulkán Sándor rendőrfőhadnagy és Dobosi János Államvédelmi Hatósági főhadnagy intézkedési jogát megvonjuk.

Megbízuk Radoczi András tanácsost, hogy Lőrincz István tanácsostal együtt ezt az intézkedést hajtsa végre azzal, hogy egyenruhájukat, fegyvereiket azonnal vegye át. A rendőrség parancsnoka Tóth Gyula rendőrfőhadnagy

marad, helyettese Nagykálóczi alhadnagy. Nátor Józsefet megbízza a polgárőrség parancsnoki teendőivel, azzal az utasítással, hogy a rendőrséggel állandó kapcsolatot tartson fenn. Molnár nyomozó főhadnagy felfüggesztését is elhatároztuk. Nátor Józsefet azzal is megbízza, vizsgálja felül, hogy kik kaptak polgári személyek közül fegyvert.

Gyula város területén a fegyveres alakulatok fölötti általános felügyelettel Roczi András és Lőrincz János tanácsostokat bízta meg.

A honvédséghez a bizottság megbízottjaként kiküldi Belezna Ferencet és Vida Nándort.

Az első gyulai gyógyszer szállítmánya sorsa

Kicsiny dolog az új s minden eddigénél dicsőségesebb szabadságharc történetében, de jellemző és ezért feljegyzésre méltó.

Gyula város magyarjai a rádió első felhívására már szombaton, 28-án útrabocsátották az első gyógyszer szállítmányt. 2 tehérgépkocsi és 1 motorkerékpár indult el 16 ápolónővel és 22 férfivel, akik vállalták a szállítmány elkísérését.

Sánta Ferenc így beszéli el az út történetét:

— Szombaton este nyolc óra után haladtunk át Kecskemét városán. Addig zavartalan volt az útunk. Kecskemét után az országúton szovjet katonák állítottak meg bennünket. Mikor megtudták, hova megyünk és mit viszunk, leszállítottak bennünket.

— Fasisztáknak neveztek, — szól közbe dühösen villogó szemmel Mátyás Emil, a kísérők másik tagja.

— Igenám, de ekkor már a potfonok is csaltogtak!

(Ezt egy bőrkabátos fiatalember mondja, aki — szeretiünk azt hinni, hogy csak szerénységből — nem hajlandó a nevét elárulni).

Sánta bólint s folytatja:

— Betereltek bennünket a szovjet parancsnokságra. Ott körülményes faggatás után végül mégis szabadon engedtek. Persze, fegyvereikkel hadonászva magyarázták, hogy csak vissza, Gyulára jöhetünk.

— Csakhogy mi nem azért indultunk Pestre, hogy az első fenyregetésre visszaforduljunk — kapja fel a fejét Kardos Mihály.

— Mégsem voltunk elég okosak — folytatja Sánta Ferenc. — Mert bementünk Kecskemétre, egyenesen a magyar honvédséghez, védelmet kérni. Azazhogy... mi úgy gondoltuk, hogy magyarok, de csak a nyelvük volt magyar, a szívük nem. Árulók voltak. Elfogtak bennünket, engem s pár társamat felvittek az épületbe, a többiek közé meg kézi-gránátot dobáltak.

— A magyarok? — nézünk rá hitetlenkedve.

Ketten is mutatják a szilánksebeteket. Mátyás Emil a kezén, Kardos Mihály a halántékán sérült meg. S elmondják, hogy há-

rom nő is megsérült. Köztük Dr. Kántorné a vállán, Erdődi Erzsébet a combján. Tokaji Béla is sebet kapott.

— De megjárták a gazemberek! — nevet fel Mátyás Emil. — A hadnagy, aki dobta a kézi-gránátokat, az sérült meg legsúlyosabban. Mulya alak, még egy kézi-gránátot se tud eldobni, — hadnagy létere.

— S hogy szabadultak meg végül? — kérdezzük türelmetlenül.

— Három napi folytonos kihallgatás, kivégzéssel való fenyegetés után végül elengedtek. De csak a férfiakat. Egy nő tudott visszajönni velünk, a többi ott tartották. Minden zavartatás nélkül, simán értünk haza tegnap, 30-án este.

— De... minek tulajdonítják, hogy végül ilyen simán szabadultak?

— Két oka is van annak. Az egyik, hogy azok között is sok volt, akiben győzött a magyar szív. Pártunkra kelttek nyíltan, vagy burkoltan jópáran már fogvatartásunk alatt. De a másik ok, amj a nagyobb: ők maguk is látták, hogy a mi igazságunk, a magyar szabadságharc — legyőzhetetlen!

S mire ezeket mondja, már csillognak a szemek.

Igazad van, Sánta Ferenc. A mi ügyünk: legyőzhetetlen. És diadalmaskodni fog immár, amíg magyar él a földön!

Sz. J.

A város ellátása biztosítva van

Az utolsó napok gyorsan pergő eseményei szinte pánikszerű felvásárlást váltottak ki Gyulán. Az üzletek megteltek vásárlókkal és olyan rohamot indítottak a pulatok előtt, hogy az eladók a késő esti órákig sem győzték kiszolgálni a vevőket. A háziasszonyok a különböző rémhírek hatására nagymennyiségű sőt, lisztet, zsírt és kenyeret vásároltak. Sokan 5 kilós tételben kérték ezeket az árukat. Így sóból hiány keletkezett, de Romániából már megérkezett az első szállítmány.

A forradalmi tanács, a nagygyűlésen felhívást intézett a város lakosaihoz és ígéretet tett, hogy biztosítja a zavartalan ellátást. Ez nemcsak ígéret volt. Ezt bizonyítja, hogy kedden délből már az összes üzletek felkészülten várták a vevőket. Nemcsak az élelmiszerüzletek nyitottak ki, hanem a különböző szakboltok, vegyiüzletek, vasárúboltok és a textilárudák.

Szilágyi János, a Keletbékésmegyei Népbolt áruforgalmi előadója tájékoztatót bennünket a közellátás helyzetéről.

— A vállalat mindent megtett, hogy a vevők igényeit kielégítse. Így csökkent a felvásárlási kedv és hétfőn már felére csökkent a forgalom az élelmiszeri cikkek-ből. A zsírnál még tart az érdeklődés, de ebből is van elegendő

a raktárakban. Rendelkezésre áll a novemberi készlet is, amiből az egész járás lakosait eltudjuk látni.

— Érdekes — említi meg —, hogy különösen a cukornál szűnt meg legjobban a túlzott vásárlás. Ugyan ez a helyzet a kenyér el-látásnál is amit bizonyít, hogy a Kálvin utcai üzletben már több mázsa kenyér maradt vissza más-napi eladásra. —

Megnyugtató ez a tájékoztatás. Miért? Azért, mert a város élelmiszerüzemeinek munkásai — a gyulai Húsüzem, a Sütőüzem, a Tejporgyár dolgozói és a malom munkásai a Forradalmi Tanács felhívására azonnali munkába álltak, és napról-napra elküldték termelvényeiket a lakosságnak.

A többi közszükségleti cikkek-ből sincs hiány, amiről ugyan-

csak meggyőződünk. Szappanból mintegy 4000 kilogram van a vállalat raktárán. Megelé-gedéssel hallgattuk Bíró Lajos ruházati előadó felvilágosítását.

— Bőségesen van téli ruházati cikk, mert ezekből az árúkból mintegy negyedévi készlet van raktárban. (Ez a kereskedelmi-szerv jó előrejelzésének köszön-hető). Most vásároltunk 1 000 000 Ft. értékben különböző ruházati cikkeket a Békéscsabai Nagyke-reskedelmi Vállalattól, amit csu-pán csak el kell szállítani. —

Megelégedéssel fogadtuk a ke-reskedelmi szerv vezetőinek köz-léseit és ugyanezt kérjük a város lakóitól is. Bizzék a lakosság az általa megválasztott Nemzeti Bi-zottságban, amely a kritikus na-pokban is és ezután még jobban biztosítja a zavartalan ellátást.

Két teherautó élelem indul Budapestre

Csütörtökön reggel két teherautó rakomány élelem indul Bu-dapestre a szabadságharcosok-nak.

A járás lakói a rádióból szer-zett értesülések és a For-radalmi Tanács felhívása alap-ján gyűjtést indítottak Buda-

pest élelmezésének megsegítésére. Óráról, órára növekedik a lakos-ság által adományozott élelem mennyisége. Az első szállítmány-nal Gyuláról — az elekiek ado-mányával egyetemben — sertés-hús, vágott marha, vágott barom-fi és liszt indul a fővárosba.

A drága város

(Részletek)

XIV.

(Erkel)

Mert a bakó negyedszer is lesújt!
Példákból és zenékből megtanultuk.
Hunyad' szelid feje im porba hullt.
Petúr lófarkon... — S mi bárgyun danoltuk

a zenétlen és idegen dallos-
versenyen ránszabott halotti ének
fúlhasgató kótáját. — Bőr pallos
hasítsa torkunk inkább s rákfénének

roncsoló kórja — ha nem boldog jogunk
magunk módján zengni jajongó korunk
s az emberi nem boldogulásáért:

vész ellen fúni riadót dudába
s elmúltán; misét írni tamburára
magarként — két pogány közt egy hazáért!

XVIII.

(a kápolna)

A török még látta. — Állt a téren
ez a kunyhónyi dóm.
Ezerkilencszáznegyvennégyben
— új janicsár koron! —

voltál utolsó menedékem
végvárrá nőtt ahol,
Pásztorszállás, te! — sekrestyédben
vesztették el nyomom

az üldözők. — Ez az én testem
dadogtam ott megtöretetten,
mint egykor ama ács fia...

Kiontatott... — ez az én vérem
jőjj el Szentlélek, van rád érdem:
szabadság, édes mánia!

XXII. (Reinhardt cukrászda)

A sarokasztal még a helyén áll
s a habosfánk a barokmiút tartón —
s mint medvecukrok buboréka száll
az oldott emlék — ki a szárnyas ajtón

Megkapaszkodni az a szalmaszál!
Gyermekkorom! Az őszi szél sőhajtón
a régi tér szögletén sirdogál.
(Vagy en rinék alattad régi balkon?)

Ez volt az ifjúság. — Aztán a pálya
következett lapos kálváriadra
ó kisvárosi, fűlasztó közöny.

S most itt ülök. — Minden a helyén áll még.
S a vén óra jár... minden perc ajándék —
bár amit mutat — nem az én időm...

SIMONYI IMRE

Szabad a hercegprimás

30-án este a rétsági honvédség egy tiszti különítménye kiszabadította hosszúpetényi fogságából Mindszenty József bíboros hercegprimást. A hercegprimás kijelentette. Mindent ott fogok folytatni, ahol 8 évvel ezelőtt abba kellett hagynom. Még aznap este elindult s szerencsén megérkezett budai otthonába.

A vasuton a közlekedés szünetel

A gyulai állomástól szerzett értesülés alapján a további intézkedésig szünetel a személyszállítás.

Jelenleg csak a vasút személyzetének elszállítására rendszerezített motorvonat közlekedik.

Kedden Békéscsabáról Sarkadig, Szerdán csak Gyuláig közlekedett.

GYULAI HIRLAP

Felelős kiadó:
Gyula város Nemzeti Forradalmi Bizottsága

Felelős szerkesztő

Simonyi Imre

BmNyV Gyula.